

השפעת מבצע "עם כלביא" על שוק העבודה ביוני 2025

כותבים: אסטפניה ברזיל, נחמיה רזנפלדר ועמרי חסון.
תודה להדס פוקס וגבי אפל על עזרתן הרבה.

תקציר

- היעדרויות ולא אבטלה: במהלך חודש יוני 2025, עם פתיחת מבצע "עם כלביא", הפגיעה בתעסוקה נבעה בעיקר מעלייה חדה בהיעדרויות מהעבודה - 7.9 נקודות אחוז לעומת חודש מאי, ולא מעלייה באבטלה, שבפועל אף ירדה ל-1.8% מכוח העבודה.
- העלייה בהיעדרויות בלטה בקרב נשים חרדיות (11.1 נק' אחוז), ואימהות לילדים קטנים (6.5 נק') וכל הנראה נבעה מהמעבר ללמידה מרחוק והצורך בטיפול בילדים בבית.
- הפגיעה לא הייתה מרוכזת רק באזורים שנפגעו פיזית: ירידה חדה במיוחד נרשמה באשקלון (7.4 נק') אך באזורים כמו צפון-מזרח (גולן, צפת וכנרת) נרשמה דווקא עלייה בתעסוקה המותאמת (1.7 נק').
- כ-46,700 עובדים נעדרו ביוני עקב שירות מילואים - יותר מכפול לעומת החודשים שקדמו למבצע, בעקבות גיוס נרחב עם פרוץ מלחמת "עם כלביא".
- עצמאים נעדרו מעבודתם מסיבות כלכליות בשיעור כמעט כפול משכירים (10.7% לעומת 5.3%) נתון הממחיש את רגישותם בתקופות חירום.
- השפעה לפי ענפים: הפגיעה החריפה ביותר נרשמה בענף החינוך (51 אלף עובדים נעדרו), שירותי בריאות ורווחה (34 אלף פחות) והתעשייה (30.6 אלף נעדרו). לעומת זאת, ענף הבנייה כמעט ולא נפגע, ככל הנראה בשל מעמדו כענף חיוני, בניגוד לתחילת מלחמת חרבות ברזל, אז חלה בו ירידה חדה בעקבות מגבלות על כניסת עובדים פלסטינים וסגירת אתרי בנייה בעקבותיהן.
- ההערכה היא כי מדובר בפגיעה זמנית בלבד. התאוששות צפויה כבר ביולי, אך יש לעקוב אחר השפעות המבצע גם בחודשים הקרובים.

השפעת מבצע "עם כלביא" על שוק העבודה ביוני 2025

ביום פתיחת מבצע "עם כלביא", ב-13 ביוני 2025, הכריז פיקוד העורף על מצב חירום בעורף. בעקבות כך הופעלו תקנות שעת חירום שהורו על הפסקת הפעילות של כלל העסקים שאינם מוגדרים כחיוניים, ומערכת החינוך עברה ללמידה מקוונת או נסגרה, מה שהשפיע על שגרת ההורים והילדים. ההגבלות הללו השפיעו באופן מיידי על שוק העבודה, והובילו לעלייה חדה בהיעדרויות מהעבודה.¹

במהלך יוני 2025, נעדרו מעבודתם כ-360,650 עובדים בני 15 ומעלה, 7.9 אחוז מכוח העבודה, בשל סיבות כלכליות, שירות מילואים או סיבה "אחרת". מדובר בעלייה חדה לעומת חודש מאי, שבו עמד שיעור ההיעדרות על כ-0.8 אחוז (כ-36,300 עובדים) בשל אותן סיבות. הנתונים מצביעים על גידול של כ-324 אלף עובדים שנעדרו מעבודתם ישירות בעקבות המלחמה.

מרביתם כ-294,500 עובדים (6.5 אחוז מכוח העבודה) נעדרו מסיבות כלכליות, וחלקם אף יצאו לחל"ת וקיבלו דמי אבטלה מהמדינה. נוסף לכך, כ-56,700 עובדים (1.3 אחוז) נעדרו עקב שירות מילואים, עלייה לעומת 0.8 אחוז בחודש מאי. מספר העובדים שנעדרו עקב שירות מילואים עלה בחדות: בעוד שבחודשי 2025 שקדמו ליוני הנתון נותר מתחת ל-21,000, ביוני הוא יותר מהוכפל, נתון המשקף גיוס נרחב של אנשי מילואים בתגובה למצב החירום.

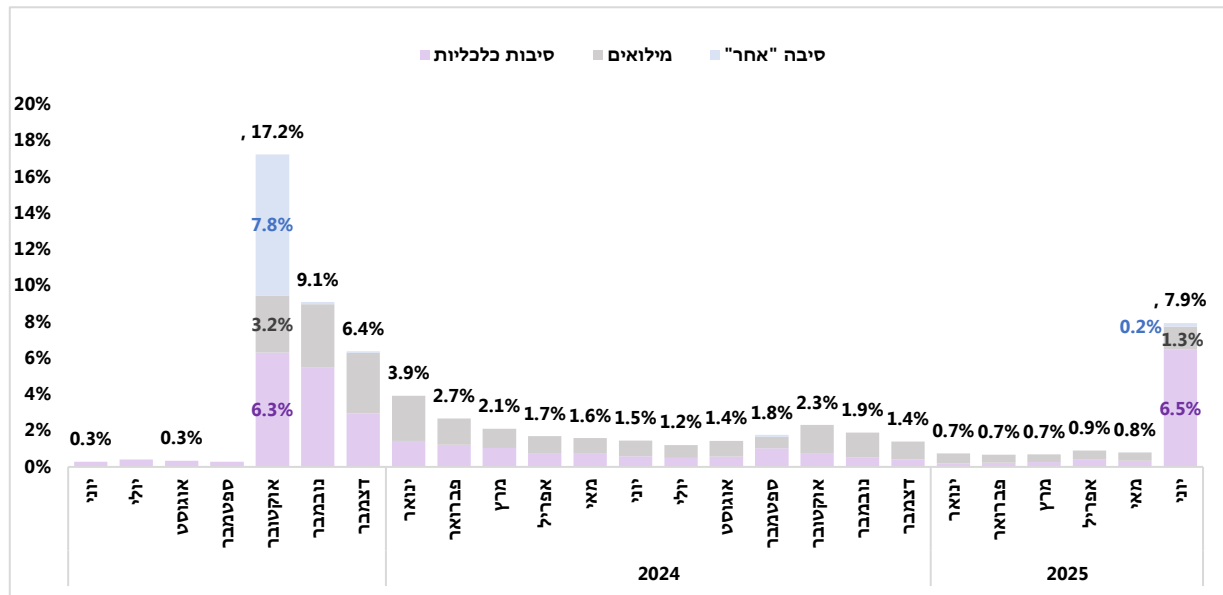
במהלך מבצע "עם כלביא", שיעור הנעדרים בשל הסיבה "אחר"² נותר נמוך ועמד על 0.2 אחוז בלבד. זאת, לעומת תחילת המלחמה באוקטובר 2023, אז קפץ שיעור ההיעדרות מסיבות אלו ל-8 אחוז, כאשר ברובו היו ערבים ישראלים שלא חשו בנוח להגיע למקום עבודתם והורים לילדים קטנים.

למרות העלייה החדה בהיעדרויות, שיעור האבטלה נותר נמוך ועמד ביוני על 1.8 אחוז בלבד מכוח העבודה, נתון המצביע על כך שמרבית הנעדרים שמרו על קשר עם מקום עבודתם ולא הפכו למובטלים, וכפי שניתן לצפות, מדובר בהיעדרות זמנית בלבד על רקע מצב החירום.

¹ העדרות מעבודה מתבססת על שאלות בסקר כוח אדם של הלמ"ס (סכ"א) שמתייחסות לשבוע עבודה.

² כלומר כאלו שביחס לסיבת ההעדרות לא בחרו באחת הסיבות המנויות בלמ"ס (ובהן חופשת מחלה של העובד או בן משפחה, חופשת לידה, חגים, חופשה, עבודה חדשה, מילואים וסיבות כלכליות) אלא דווקא ב"אחר".

שיעור היעדרות מסיבות שונות, בגילי +15

באחזים מכוח העבודה בגילי +15 בשל מיעוט תצפיות, אין נתונים על מספר משרתי המילואים בשנת 2023 לפני המלחמה, אך מדובר בשיעור זניח מכוח העבודה.

מקור: עיבודי אגף אסטרטגיה במשרד העבודה לנתוני סקר כוח אדם של הלמ"ס.

השפעת המלחמה על שיעורי התעסוקה לפי קבוצות אוכלוסייה ומגדר, גילי 25-66

בחודש יוני נרשמה ירידה חדה בשיעור התעסוקה המותאם, הנובעת מעלייה בהיעדרויות מסיבות כלכליות. הפגיעה הייתה כמעט זהה בקרב נשים וגברים, ירידה של 4.9 ו-4.8 נקודות אחוז בהתאמה לעומת חודש מאי. למרות זאת, בבחינה של שיעור התעסוקה המותאם לפי מגדר וקבוצות אוכלוסייה שונות, ניתן לראות כי על אף שהמלחמה השפיעה בצורה שלילית על כלל האוכלוסיות, עוצמת ההשפעה שלה הייתה שונה בין הקבוצות.

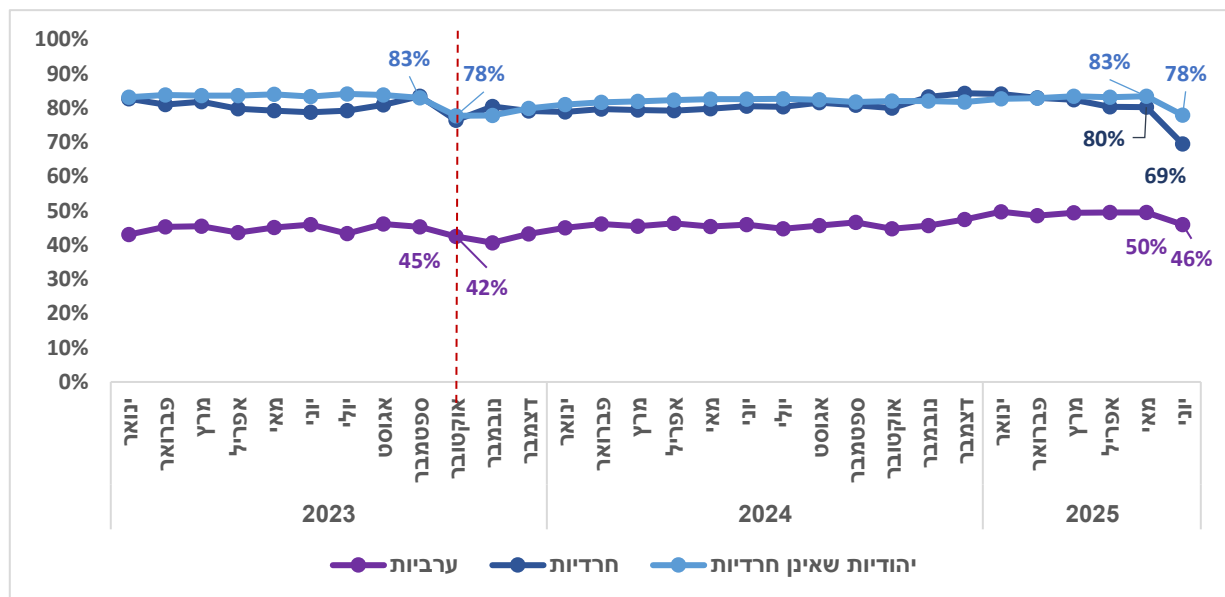
בקרב האוכלוסייה הערבית, שיעור התעסוקה המותאם של נשים ירד ביוני בהשוואה לחודש מאי בשיעור מוערך של 3.8 נקודות אחוז, ירידה הדומה מאוד לזו של גברים ערבים, ששיעור התעסוקה שלהם ירד ב-4.1 נקודות אחוז, בניגוד למה שנצפה בתחילת מלחמת "חרבות ברזל" ובמשבר הקורונה, אז הירידה בשיעור התעסוקה הייתה חדה הרבה יותר דווקא בקרב הגברים הערבים.

לעומת זאת, בקרב נשים חרדיות נרשמה ירידה חדה במיוחד של 11.1 נקודות אחוז, הירידה החדה ביותר שנמדדה בקרב כלל קבוצות האוכלוסייה והמגדר. מדובר בפגיעה משמעותית וחריגה, אשר מהווה את הפגיעה הראשונה בתעסוקת נשים חרדיות מאז תחילת מלחמת חרבות ברזל, לאחר שעד כה שמרו על יציבות יחסית בשוק העבודה.

לבסוף, באוכלוסיית היהודים שאינם חרדים, נשים חוו ירידה של 5.7 נקודות אחוז בשיעור התעסוקה המותאם, ובקרב גברים נרשמה ירידה קטנה יותר של 4.6 נקודות אחוז.

מכיוון שמדובר בירידות המשקפות פגיעה זמנית בשוק העבודה בעקבות המלחמה, ההערכה היא כי רמות התעסוקה שבו לרמתן לאחר מבצע "עם כלביא" כבר בתחילת חודש יולי. עם זאת, נדרש המשך מעקב בחודשים הקרובים אחר מגמות ההתאוששות והשלכות המבצע על שוק העבודה.

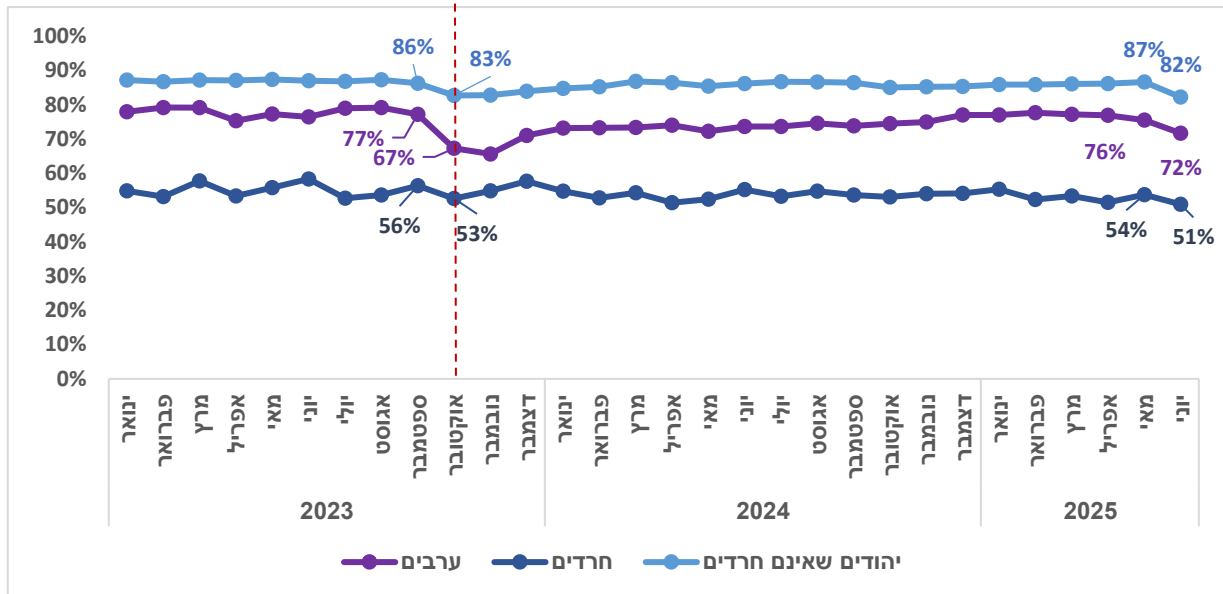
שיעור התעסוקה לפי קבוצות אוכלוסייה, נשים, גילי 25-66

בשיעור התעסוקה המותאם – עובדים שהושמו בחל"ת מוגדרים כמובטלים, החל מפרוץ מלחמת חרבות ברזל באוקטובר 2023 ועד וכולל מבצע "עם כלביא" ביוני 2025. לעומתם, עובדים שנעדרו בשל שירות מילואים נחשבים כמועסקים.

מקור: עיבודי אגף אסטרטגיה במשרד העבודה לנתוני סקר כוח אדם של הלמ"ס.

שיעור התעסוקה לפי קבוצות אוכלוסייה, גברים, גילי 25-66

בשיעור התעסוקה המותאם – עובדים שהושמו בחל"ת מוגדרים כמובטלים, החל מפרוץ מלחמת חרבות ברזל באוקטובר 2023 ועד וכולל מבצע "עם כלביא" ביוני 2025. לעומתם, עובדים שנעדרו בשל שירות מילואים נחשבים כמועסקים.

מקור: עיבודי אגף אסטרטגיה במשרד העבודה לנתוני סקר כוח אדם של הלמ"ס.

תעסוקת אימהות במהלך חודש מבצע "עם כלביא", גילי 25-66

עם תחילתו של מבצע "עם כלביא", מוסדות החינוך נסגרו וחלק ממערכת הלימודים עבר למתכונת מקוונת. השינוי המהיר במבנה היום-יום אילץ משפחות רבות לשנות סדרי עדיפויות ולפעמים אף להפסיק לעבוד בשל הצורך בטיפול בילדים.

הניתוח שלהלן ממחיש את השונות בהשפעת הלחימה על תעסוקת אימהות יהודיות שאינן חרדיות,³ בהתאם לגיל ילדיהן. ההשפעה החריפה ביותר ניכרה בקרב אימהות יהודיות שאינן חרדיות לילדים צעירים (בני 0-4), הזקוקים להשגחה צמודה במהלך היום. בהתאם לכך, שיעור התעסוקה המותאם של אימהות יהודיות שאינן חרדיות אלו ירד ב-6.5 נקודות אחוז ביוני 2025, בהשוואה לחודש מאי, לעומת ירידה של 3.6 נקודות אחוז בלבד בקרב אימהות לילדים בוגרים (בני 10-17).⁴

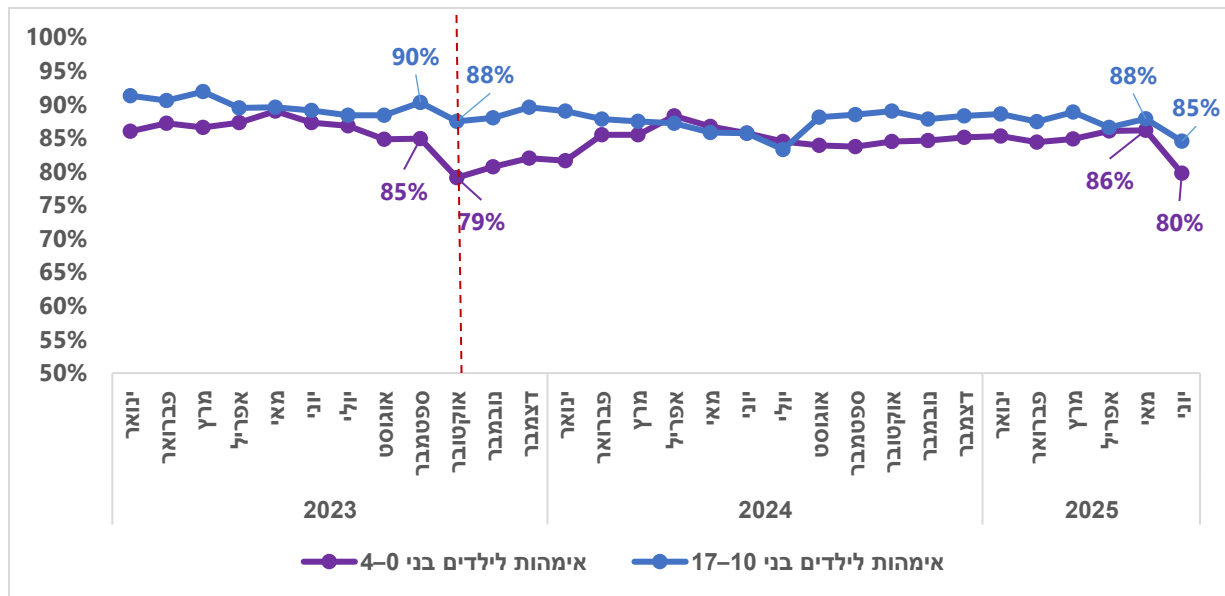
לשם השוואה, באוקטובר 2023 עם פרוץ מלחמת "חרבות ברזל", הפער בין הקבוצות היה חד יותר - 8.4 נקודות אחוז, לעומת פער של 4.7 נקודות אחוז בלבד במהלך הלחימה מול איראן.

³ הניתוח מתייחס לאימהות יהודיות שאינן חרדיות בלבד, בשל מספר תצפיות נמוך בקרב שאר קבוצות האוכלוסייה, ועל מנת לשמור על אחידות יחסית במאפייני העבודה של הקבוצה הנחקרת.

⁴ ההשוואה כאן היא בין אימהות שיש להן לפחות ילד אחד בגילי 0-4 ובין אימהות לילדים בגילי 10-17 שאין להן ילדים צעירים יותר. ילדים מעל גיל 17 אינם מתועדים בסקר כוח האדם (והם גם רלוונטיים פחות לדיון כאן).

פערים אלו מחדדים את הצורך במדיניות תומכת להורים בתקופות חירום, אשר תאפשר להם לשמר רציפות תעסוקתית לצד אחריות הורית מוגברת.

שיעור התעסוקה המותאם בקרב אימהות יהודיות שאינן חרדיות, בגילי 25-66

בשיעור התעסוקה המותאם - עובדים שהושמו בחל"ת מוגדרים כמובטלים, החל מפרוץ מלחמת חרבות ברזל באוקטובר 2023 ועד וכולל מבצע "עם כלביא" ביוני 2025. לעומתם, עובדים שנעדרו בשל שירות מילואים נחשבים כמועסקים.

מקור: עיבודי אגף אסטרטגיה במשרד העבודה לנתוני סקר כוח אדם של הלמ"ס.

השפעת המלחמה על תעסוקה לפי אזור גיאוגרפי, בגילי 25-66

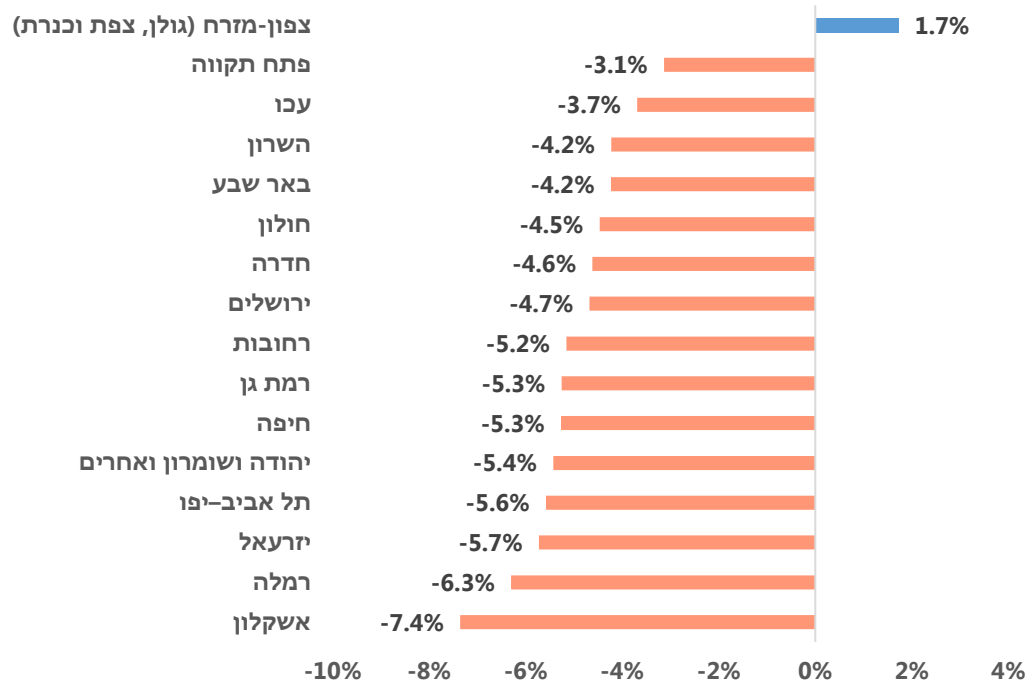
הנתונים לפי נפות מצביעים על כך שהפגיעה בתעסוקה כתוצאה מהמלחמה לא התרכזת בהכרח באזורים שנפגעו פיזית. הירידה בשיעור התעסוקה המותאם כתוצאה מסיבות כלכליות נעה בין ירידה מתונה של 3.1 נקודות אחוז בפתח תקווה, לירידה חדה של 7.4 נקודות אחוז באשקלון, שם נרשמה הפגיעה הגדולה ביותר. באזור צפון-מזרח (גולן, צפת וכנרת) נרשמה עלייה מתונה של 1.7 נקודות אחוז, בניגוד למגמה הארצית.

אזורים נוספים אשר חוו פגיעה ישירה במהלך הלחימה, כגון חיפה (ירידה של 5.3 נקודות אחוז) ובאר שבע (4.2 נקודות אחוז), לא בלטו בירידה גבוהה לעומת אזורים אחרים. באזור המרכז נרשמה ירידה בטווח של 4 עד 6 נקודות אחוז, בהתאם לנפה. יש לציין כי משרד העבודה קידם הגנה מפני פיטורים עבור מי שהתפנו מבתיים שנפגעו, תוך הענקת תקופת התארגנות של עד שלושה חודשים. יתכן והגנה זו תרמה לכך ששיעור התעסוקה לא ירד באזורים שנפגעו.⁵

⁵ משרד העבודה קידם הגנה מפיתורים של מי שהתפנו מביתם שנפגע, לטובת תקופת התארגנות של שלושה חודשים מיום הפינוי של התושב ולכל היותר עד ל-24/9. ההגנה תחל רטרואקטיבית החל מה-7/8. כך, שיאסר על מעסיק לפטר עובד שנעדר ממקום העבודה או לא ביצע את עבודתו בשל היותו מפונה מביתו שנפגע במהלך המערכה מול איראן.

הנתונים משקפים כי הפגיעה הכלכלית בשוק העבודה הייתה רחבה, אך לא בהכרח התפלגה בהתאם למפת האיום הביטחוני בלבד.

שינוי בשיעור התעסוקה המותאם לפי נפות, בנקודות אחוז השוואת יוני 2025 לעומת מאי 2025, בגילי 25-66

בשיעור התעסוקה המותאם - עובדים שהושמו בחל"ת מוגדרים כמובטלים, החל מפרוץ מלחמת חרבות ברזל באוקטובר 2023 ועד וכולל מבצע "עם כלביא" ביוני 2025. לעומתם, עובדים שנעדרו בשל שירות מילואים נחשבים כמועסקים.

מקור: עיבודי אגף אסטרטגיה במשרד העבודה לנתוני סקר כוח אדם של הלמ"ס.

היעדרות לפי מצב תעסוקתי: עצמאים ושכירים, בגילי 25-66

ניתוח של ההיעדרויות וצמצומי השעות לפי מצב תעסוקתי מעלה כי גם שכירים וגם עצמאים נפגעו מהמצב הכלכלי, אך עוצמת הפגיעה בקרב עצמאים הייתה כמעט כפולה מזו של השכירים. כ-56,300 עצמאים נעדרו מעבודתם כתוצאה מסיבות כלכליות, שיעור של 10.7%, לעומת 5.3% בקרב שכירים (כ-168,000 עובדים). הפער המשמעותי בין הקבוצות ממחיש את רמת הפגיעות הגבוהה של העצמאים בשוק העבודה בתקופות של חירום לאומי והגבלות נרחבות על פעילות המשק.

השפעת המלחמה על תעסוקה לפי ענף כלכלי, בגילי 25-66

בין מאי ליוני 2025 נרשמה ירידה חדה במספר המועסקים בענפי השירותים הציבוריים, על רקע מצב החירום שהוכרז בעקבות פתיחת מבצע "עם כלביא".

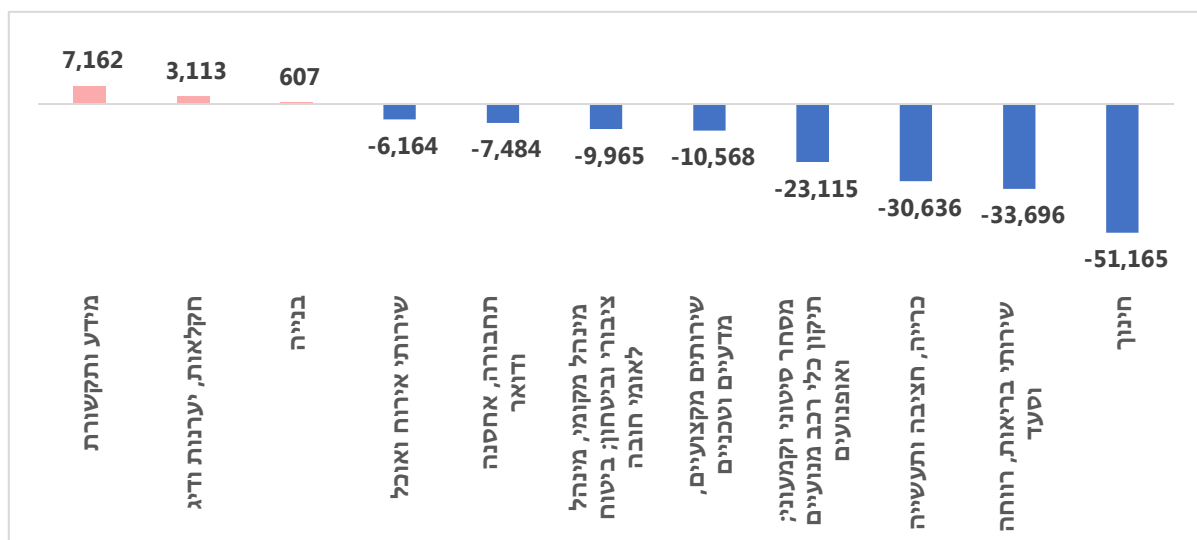
הירידה החדה ביותר נרשמה בענף החינוך, שבו חלה הפחתה של כ-51 אלף עובדים, בעיקר בשל סגירת מוסדות החינוך. ירידות נרחבות נוספות נרשמו בענף שירותי בריאות ורווחה (כ-34 אלף

עובדים פחות). יש לציין כי חלק מענף זה (שירותי הבריאות) נחשב חיוני והמשיך לפעול גם במצב החירום, בעוד שחלקים אחרים, בעיקר מסגרות רווחה וטיפול קהילתי, צמצמו פעילות או נסגרו זמנית. בנוסף, בענף כרייה, חציבה ותעשייה חלה ירידה של כ-30,600 עובדים.

לעומת זאת, ענף הבנייה המשיך לפעול כמעט כרגיל, ככל הנראה בשל מעמדו כענף חיוני. זאת, בניגוד לתחילת מלחמת חרבות ברזל, אז חלה פגיעה משמעותית בענף בעקבות ירידה של עובדים פלסטינים, בשל מגבלות ביטחוניות.

בניגוד למגמה הכללית של ירידה בתעסוקה, בענף המידע והתקשורת (הייטק) נרשמה עלייה של כ-7,100 עובדים. ייתכן שגידול זה נובע מהיכולת הגבוהה לעבוד מרחוק ומהיציבות היחסית של הענף גם בתקופות חירום.

הפער בין מספר המועסקים בחודש יוני לבין חודש מאי 2025, לפי ענפים כלכליים נבחרים⁶

מספר המועסקים המותאם – עובדים שהושמו בחל"ת מוגדרים כמובטלים, הן בתקופת מלחמת חרבות ברזל והן בתקופת מבצע "עם כלביא". לעומתם, עובדים שנעדרו בשל שירות מילואים נחשבים כמועסקים.

מקור: עיבודי אגף אסטרטגיה במשרד העבודה לנתוני סקר כוח אדם של הלמ"ס.

⁶ הניתוח מתמקד בענפים עם מעל 200,000 מועסקים, לצד ענפי התעשייה, התחבורה והחקלאות, בשל חשיבותם והשפעתם הישירה בתקופת הלחימה.